

2. Мілет К. Сексуальна політика.—К., 1998.—506с.
3. Наєнко М. Історія українського літературознавства.—К.: Академія, 2001.—360с.
4. Таран Л. Привид повсталого жіночого духу// Критика.—1999.— №1-2—с.19.

*Стасюк Л. О.
(Рівне, НУВГП)*

РОЛЬ РЕЛІГІЇ В ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Тенденції до різнорівневої інтеграції, пріоритетність якої культивувало географічне сусідство, спостерігались протягом багатьох історичних етапів, декларуючи амбівалентну сутність. „Вся історія може розглядатися, за твердженням Г. Федотова, як зміна процесів інтеграції і дезінтеграції. Перший процес можна назвати ростом, розвитком, об'єднанням, або ж завоюванням, поневоленням, асиміляцією; другий – занепадом, розкладом, або ж звільненням, народженням нових націй, залежно від того, яка державність чи народність перебуває у центрі наших інтересів” [3, 96]. На сучасному етапі процеси інтеграції і дезінтеграції можна компаративно зіставити з концепціями глобалізації та антиглобалізації.

Геополітична межовість або „транзитність” України, визначивши її різновекторність, трансформувалась у бінарний етнокультурний код національної спільноти, що, з одного боку, породжувало відчуття закритості, сакралізацію традиційної обрядовості, абсорбування епіцентричної християнської ідеї, яка проектує кінцевий сенсбуттєвий принцип єднання людини з Богом, ідеї абсолютної цінності і духовної свободи людини, уособлення в ній божественного начала. З іншого, стимулювала з перспективою інтенсифікування процеси запозичення зовнішньо-сусідських надбань. Наприклад, встановлення на західноукраїнських землях економіко-культурних зв'язків з країнами західної цивілізації у XV-XVI ст. спонукало до поширення реформаційних ідей та протестантизму, який на початок 2003 року за кількістю організацій займав друге місце серед християнських конфесій в Україні.

Християнство як домінантна світова релігія України здатне відіграти консолідуючу роль у напрямку консенсусу між космополітичною та національною концепціями інтеграційних процесів, оскільки частково блокує відчуття втрати етнічної самобутності й легітимізує європейський світогляд. Хоча питання протистояння між вселенським і національним у світових релігіях не втратило актуальності і ставить акценти залежно від ціннісно-сміслового еволюційного поля соціуму, українські дослідники (М. Грушевський, О. Борковський, А. Колодний, І. Загрійчук та ін.) частіше знаходять взаємозв'язок, адекватне місце загальнолюдському і національному в християнській релігії, нівелюючи гостроту цієї проблеми. На

думку О. Борковського, „національні релігії, мають своє продовження і завершення в універсальних релігіях, універсальні релігії зберігають і собі деякі ознаки племенних релігій” [1, 79].

В умовах глобалізації релігійного життя наднаціональне християнство не заперечує національних смисложиттєвих чинників, а лише обмежує їх, декларуючи загальнолюдські орієнтири. „Християнський Бог і виступає тим абсолютним, який не зводиться до жодного національного, але разом з тим присутній в кожному із них як прагнення національної спільноти до все нових вершин морального життя, що будується на всезагальних принципах, де останні є загальнолюдськими, ... християнськими” [2, 247].

Таким чином, історично і географічно зумовлений стан взаємопроникнення із західноєвропейськими державами й релігія як необхідний модус життєустрою українців з ідеями взаємозапозичення кращих зразків, узгодження між національним і загальнолюдським у християнстві, відкривають шляхи пошуку спільного у світоглядно-релігійних розбіжностях та визначають прерогативність євроінтеграції.

Література:

1. Борковський О. Вступ до націології. – К., 1998.
2. Загрійчук І. Д. Бог і нація: теоретичні та історичні підстави і способи ототожнення // Практична філософія. – 2001. - № 1(№2).
3. Федотов Георгій. Доля імперій // Сучасність. – 1993. - №1.

*Сынах А.А. – асп.
(Сумы, СумГУ)*

УКРАИНА: РАСКОЛОТОЕ СОЗНАНИЕ (УКРАИНА МЕЖДУ РОССИЕЙ И ЕВРОПОЙ: ПРЕВРАТНОСТИ ВЫБОРА)

Украина объективно (географически) находится на стыке «восточно-европейского» и «постсоветского» миров. Часть ее территорий связана с австро-венгерской и польской и польской политическими традициями, часть – с российской.

В украинской политике в 1990-е годы сформировалось четыре варианта выбора между Западом и Востоком, Европой (или Евroatлантикой) и Россией. Первый – «собака на сене» – балансирование между двумя мощными силами с минимальной выгодой для себя. Второй – «блудный сын» – периодическое возвращение то к одной, то к другой силе с покаянными обещаниями остаться в лоне. Третий – «навек вместе» – обещание фактической реинтеграции с Россией, в основном экономической. И, наконец, четвертый – «не ждали» – решительная интеграция в европейские структуры [1, 80]. Два первых варианта выступают на уровне политических практик, два последних – на уровне проектов.

Фундаментальные ценностные расколы, присущие сегодня массовому сознанию Украины (как, впрочем, и России), сопряжены прежде всего